

การนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*

The Implementation of BCG Model : A case study of Strategy and Planning
Division, Ministry of Natural Resources and Environment

ตรีศิริ พวงแก้ว**

Treesiri Phuangkaew

6514830009@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติของ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ข้าราชการและพนักงานราชการสังกัดกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 1) การขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจ BCG Model ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) การนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ ดำเนินการภายใต้แผนงาน / โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ คือ 1) ปัญหาด้านนโยบาย 2) ปัญหาด้านงบประมาณ 3) ปัญหาด้านบุคลากร 4) ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ 5) ปัญหาการมีส่วนร่วมกับประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 6) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ 1) การจัดการอบรมบุคลากร 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) เพิ่มจำนวนบุคลากรและองค์ความรู้ให้กับบุคลากร 4) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ 5) การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6) การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: การนำนโยบายไปปฏิบัติ ; BCG Model ; กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Keywords: The Policy Implementation ; BCG Model ; Strategy and Planning Division, Ministry of Natural Resources and Environment

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

** นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เศรษฐกิจ สภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมของโลก นำไปสู่การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมการผลิตและการบริโภคอย่างก้าวกระโดด เน้นไปที่การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีระหว่างชาติ ทำให้มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรในการผลิตเป็นไปอย่างฟุ่มเฟือย รวมไปถึงความต้องการของผู้บริโภคที่มีมากขึ้นตามยุคสมัยที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการใช้ทรัพยากร การปล่อยของเสียและการบริโภคที่มีปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ และแนวทางการแก้ไขน้อยมาก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก (Climate Change) นำไปสู่การเกิดภัยธรรมชาติ และสภาพอากาศแปรปรวนทั่วโลก ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการแข่งขันด้านเทคโนโลยีทั่วโลก รวมถึงชาติกำลังพัฒนาได้เร่งผลผลิตเร่งพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมไปสู่อุตสาหกรรม โดยมองข้ามปัญหาสภาพแวดล้อมทำให้โลกที่อยู่ในภาวะโลกร้อน กลายสภาพมาเป็นภาวะโลกเดือด โลกเกิดความปั่นป่วนทางสภาพภูมิอากาศเป็นอย่างมาก และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีนี้เอง ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากขึ้น อีกทั้งประเทศที่ต้องพึ่งพาการพัฒนาเศรษฐกิจจากทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลักได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยตรง (สหประชาชาติ ประเทศไทย, 2566, ออนไลน์.)

ปัจจุบันประเทศไทยมีภาวะการเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาเกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่กระจุกตัวที่เมืองหลวงและปริมณฑล เกิดช่องว่างทางรายได้มากขึ้น สร้างความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นที่มาของรูปแบบโมเดลเศรษฐกิจใหม่ หรือ BCG Model ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ 3 มิติไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจจาก “ทำมากแต่ได้น้อย” ไปสู่ “ทำน้อยแต่ได้มาก” คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง 2 เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน โดยประเทศไทยได้นำรูปแบบโมเดลเศรษฐกิจใหม่นี้มาปรับใช้และบูรณาการร่วมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเข้าถึงบริบทของประเทศ โดยทุกหน่วยงานและประชาชนทุกคน ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมลดปริมาณการบริโภควัตถุที่ย่อยสลายยากโดยการนำกลับมาใช้ใหม่ ลดการใช้พลังงาน รวมถึงพลังงานที่ก่อให้เกิดมลภาวะต่าง ๆ โดยการใช้พลังงานหมุนเวียนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (กองทุนศาสตร์ และแผนงาน, 2566, หน้า 2 - 3)

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และนโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงดำเนินการตอบสนองต่อเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ BCG Model โดย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ สู่ความสมดุลและยั่งยืน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการดำเนินงานของโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ดำเนินโครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ตามรูปแบบที่รัฐบาลกำหนด โดยจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ ซึ่งทางกองทุนศาสตร์ และแผนงาน เป็นผู้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหลักการและแนวทางที่ทางกระทรวงกำหนด เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนส่งผลให้

ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนในสังคมอย่างแท้จริง โดยใช้องค์ความรู้ในท้องถิ่นร่วมกับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ประชาชน และทำให้การใช้ทรัพยากรในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พัฒนาศักยภาพชุมชน โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการนำต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติมาสร้างงานและสร้างรายได้ เพิ่มโอกาสให้ประชาชนมีทางเลือกในการหารายได้มากขึ้น โดยการนำทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ประโยชน์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Reduce Reuse Recycle) และทำให้การใช้ทรัพยากรในพื้นที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีชุมชนต้นแบบอย่างน้อยจังหวัดละ 1 ชุมชน ครอบคลุมทั้ง 76 จังหวัดของประเทศ ให้กลายเป็นประเทศที่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2566ก, หน้า 4 - 8)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ รวมถึงปัญหา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ที่เหมาะสมต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความ หนังสือ เอกสารวิจัย รายงานการประชุม คู่มือการปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model เพื่อนามาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. การลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือแบบเป็นทางการ

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร (Population) ได้แก่ เจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง เป็นการเลือกตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2566, หน้า 46) จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 6 คน โดยพิจารณาคุณสมบัติตามลักษณะบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน

2.2 ผู้อำนวยการส่วนประสานราชการภูมิภาค กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน

2.2 หัวหน้างานส่วนประสานราชการภูมิภาค กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน

2.3 ข้าราชการส่วนประสานราชการภูมิภาค กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน

2.4 พนักงานราชการ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของส่วนประสานราชการภูมิภาค กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือแบบเป็นทางการ โดยกำหนดคำถามสัมภาษณ์ที่แน่นอนและตายตัว และจะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการนัดหมายผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อแจ้งวันสัมภาษณ์ล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์จะมีการขออนุญาตในการจดบันทึก และบันทึกเสียงผู้ถูกสัมภาษณ์ในทุกครั้ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป โดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น ได้แก่

- 1.1 หนังสือทั่วไป ได้แก่ คู่มือ เอกสารประกอบการบรรยาย เอกสารทางวิชาการ วารสาร เป็นต้น
- 1.2 หนังสืออ้างอิง ได้แก่ สารานุกรม พจนานุกรม เป็นต้น
- 1.3 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียด
- 1.4 เอกสารของทางหน่วยงานราชการ เป็นเอกสารที่ส่วนราชการจัดทำขึ้นเพื่อประกอบหรือเป็นหลักในการปฏิบัติงาน เช่น นโยบาย กฎระเบียบ พระราชบัญญัติ คู่มือปฏิบัติงาน ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น

2. วิธีการสัมภาษณ์ โดยที่ผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์ตามคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ตามข้อที่กำหนดไว้เท่านั้น และจะจดบันทึกและบันทึกเสียงตามคำบอกของผู้ถูกสัมภาษณ์

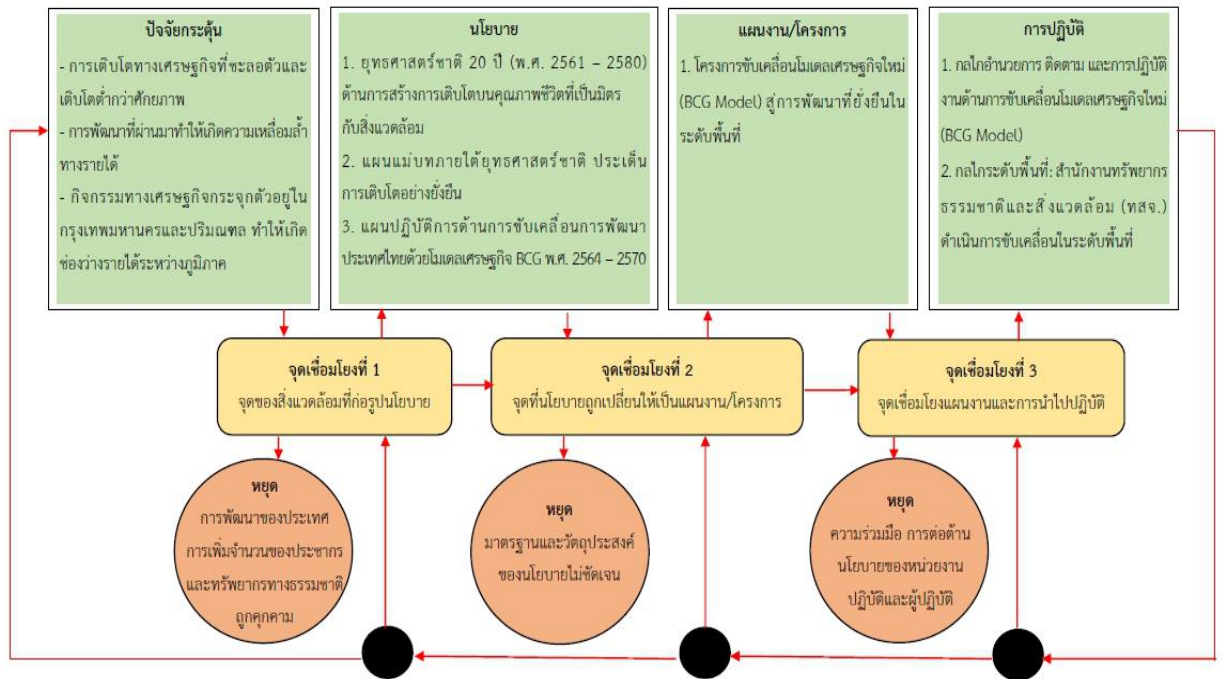
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น
2. นำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้ถูกสัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายกัน และแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนนำไปวิเคราะห์
4. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อสรุปผลการวิจัย โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยนี้ เป็นการศึกษานโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การศึกษากระบวนการ ปัญหา และอุปสรรคของการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ จากการศึกษาทวนวรรณกรรมและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ข้างต้น สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ในการศึกษา ดังนี้

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษากระบวนการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่ากระบวนการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ ดำเนินการภายใต้แผนงาน / โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดแนวทางการดำเนินโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องเป็นชุมชนที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ ของชุมชนในการดำรงชีวิต และจัดทำโมเดลการพัฒนาชุมชนภายใต้แนวคิดโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ภายใต้โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน กำหนดให้ 2 หน่วยงานมีหน้าที่ในการขับเคลื่อน ดังนี้

1.1 กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ไปสู่การปฏิบัติ จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน และชี้แจงแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

1.2 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ถ่ายทอดองค์ความรู้ในระดับจังหวัด ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือเยาวชน และคัดเลือกพื้นที่ชุมชนนำร่อง ที่มีศักยภาพ จังหวัดละ 1 แห่งดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- 1) ถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับจังหวัด
- 2) พิจารณาขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนภายใต้แนวคิด BCG ตามกรอบการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) คัดเลือกพื้นที่ชุมชนนำร่องที่มีศักยภาพ จังหวัดละ 1 แห่ง เพื่อพิจารณาดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. กลไกติดตามด้านการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG Model

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด มีการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 รายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน จำนวน 2 เรื่อง

- ผลการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิต แนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนนำร่อง

2.2 รายงานผลการดำเนินงานรอบ 9 เดือน โดยจัดส่งแนวคิดใน การพัฒนาชุมชนนำร่อง

2.3 สรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model กองยุทธศาสตร์และแผนงาน รวบรวมข้อมูลและสรุปผล เพื่อรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านนโยบาย

นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model เป็นนโยบายใหม่ สำหรับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินการและขั้นตอนการปฏิบัติที่ค่อนข้างเข้าใจได้ยากและมีความซับซ้อน ส่งผลให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานในพื้นที่ต้องใช้เวลา ในการทำความเข้าใจ

2. ปัญหาด้านงบประมาณ

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ในระดับพื้นที่ ต้องมีการใช้งบประมาณที่พอสมควร เพราะต้องมีการพัฒนาพื้นที่ที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ถือเป็นเรื่องที่ใหญ่ และต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมานั้นไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้ผลลัพธ์ของโครงการไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

3. ปัญหาด้านบุคลากร

การขับเคลื่อนนโยบาย BCG Model ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ จะต้องมีการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model และชี้แจงแนวทาง ตอบปัญหาข้อสงสัยให้กับประชาชน ประกอบกับในลงพื้นที่มีแนวคิดการพัฒนาแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีองค์ความรู้ ทำให้บุคลากรไม่เพียงพอที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ให้ประชาชนได้

4. ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการประชาสัมพันธ์ถึงเกี่ยวกับโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ค่อนข้างน้อย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับนโยบาย ทำให้หน่วยงานในระดับพื้นที่มีองค์ความรู้ในการเผยแพร่ต่อชุมชนน้อย อาจจะทำให้การสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่เกิดความเข้าใจได้ค่อนข้างยาก

5. ปัญหาการมีส่วนร่วมกับประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model จะต้องมีดำเนินโครงการจำเป็นต้องมีการบูรณาการและอาศัยความร่วมมือภายในหน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานภายนอกสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และชุมชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่ที่ดำเนินโครงการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนขาดหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าร่วมขับเคลื่อน จึงทำให้ประชาชนไม่สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาขับเคลื่อน ต่อยอดของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมาย

6. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ถือเป็นปัจจัยที่ส่งต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่ เช่น พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการแต่ทรัพยากรในพื้นที่มีอย่างจำกัดและได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ น้ำท่วมน้ำแล้ง ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ไม่เพียงพอ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ควรมีการจัดการอบรมบุคลากรของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นย้ำถึงความสำคัญและหลักการของนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model และโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาจมีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนบุคลากรที่เข้ารับการอบรม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย

2. ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หากได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรที่ดำเนินงานในพื้นที่อย่างทั่วถึง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ให้กับประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนนาร่องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ของหน่วยงานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลาง และระดับพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้รับรู้ถึงความสำคัญและโดยเฉพาะ ประโยชน์ที่จะได้รับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ควรมีการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นอื่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ร่วมกันถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อต่อยอดผลการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม หรือจัดตั้งหน่วยงานในการควบคุมและประสานงานที่เป็นเรื่องของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model โดยเฉพาะ ทำให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model มีแบบแผนมากขึ้น และมีการกำหนดทิศทางเดียวกัน

6. ควรให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟู เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ประชาชนสามารถ ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์และบรรลุเป้าหมายของโครงการได้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยดังกล่าว สามารถนำแนวคิดทฤษฎีของ Ernest R. Alexander หรือ ตัวแบบกระบวนการ (The Policy – Program – Implementation Process: PPIP) (Ernest R.Alexander, 1985, pp.403 – 426 อ้างถึงใน วิชา พังวิวัฒน์นิกุล, 2566, หน้า 89 - 90) มาอภิปรายผลตามกรอบประเด็นปัญหาในการวิจัย ซึ่งมี ประเด็นที่นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศไทย

ประเทศไทยมีภาวะการเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวและเติบโตต่ำกว่าศักยภาพ ทำให้พัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชน อันเนื่องมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ของประเทศกระจุกที่ตัวเมืองหลวงและปริมณฑลรอบข้าง เกิดช่องว่างทางรายได้ขึ้นระหว่างภูมิภาค ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และประเทศไทยยังติดกับดักรายได้ปานกลางมาอย่างยาวนาน ตัวเลขประชากรของประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี เป็นความท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจ เพราะเป็นโจทย์สำคัญว่าจะทำอย่างไรให้สามารถพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ บนหลักการความยั่งยืนและความครอบคลุม ที่จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ในขณะที่ขนาดของจำนวนประชากร มีเพิ่มมากขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้ก็ต้องมาบริหารทรัพยากรมนุษย์ในประเทศควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชน และด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ประเทศไทยมีทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี แต่ถ้าหากประชาชนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ มากเกินไป ทั้งในมิติด้านการผลิตและการบริโภค เกิดของเสีย และมลพิษ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของประเทศเสื่อมโทรม อาจส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ควรต้องมีการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ, ม.ป.ป., ออนไลน์) ได้อธิบายว่า “..ประเทศไทยในอดีตใช้ทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อสร้างการเติบโต ทางเศรษฐกิจมาอย่างยาวนาน ซึ่งผลของการพัฒนาต้องแลกด้วยความเสื่อมโทรมของทรัพยากร..” และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1 ที่กล่าวว่า “...เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวช้า ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีรายได้น้อย และประเทศไทยยังติดกับดักรายได้ปานกลางมาอย่างยาวนาน รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเร่งขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย อีกทั้งประเทศไทยมีทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน...” (ผู้อำนวยการ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

2. นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model

2.1 การขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจ BCG Model ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมายอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนมีสมดุล และฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2565, หน้า 21 - 29) ได้อธิบายว่า “...ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโต มีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ การอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด ...” และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1 ที่กล่าวว่า “...ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป้าหมายอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนมีสมดุล และฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ ประเด็นยุทธศาสตร์สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว...” (ผู้อำนวยการ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

2.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสำคัญสภาพแวดล้อมของประเทศไทย มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเลให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ โดยการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและสร้างใหม่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2565, หน้า 21 - 29) ได้อธิบายว่า “...การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ให้ความสำคัญการอนุรักษ์ คุ้มครองทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ และพื้นที่ป่าโดยน่านวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ รวมถึงส่งเสริมการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน...” และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1 ที่กล่าวว่า “...แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเติบโตอย่าง เป้าหมายสำคัญ สภาพแวดล้อมของประเทศไทย มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเลให้สมดุล ภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ ลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ โดยการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาการลดก๊าซเรือนกระจก...” (ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

2.1.3 แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2570 เป็นผลมาจากคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ

เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว : โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) พิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 เพื่อใช้เป็นกรอบการทำงานสำหรับหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 (กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. 2564, หน้า 1) ได้อธิบายว่า “...คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ ชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว : โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการบริหารฯ จึงจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 เพื่อใช้เป็นกรอบการทำงานสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมขับเคลื่อนวาระแห่งชาตินี้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วและยั่งยืน” และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2 ที่กล่าวว่า “...การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เป็นแผนปฏิบัติราชการของทางกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณากำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบการทำงานสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมขับเคลื่อนวาระแห่งชาตินี้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วและยั่งยืน...” (ผู้อำนวยการส่วนประสานราชการภูมิภาค, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

2.1.4 กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวิสัยทัศน์ “พลังขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการสู่ความสมดุลและยั่งยืน” และเพื่อเป็นการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน ดำเนินโครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ภายใต้โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2566ก, หน้า 8 - 10) ได้อธิบายว่า “...สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกองยุทธศาสตร์และแผนงาน ได้จัดทำ โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน...” และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1 ที่กล่าวว่า “...กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ภายใต้สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ตามมีวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน ภายใต้โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน...” (ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

2.2. การนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ ดำเนินการภายใต้แผนงาน/โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2.1 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดแนวทางการดำเนินโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องเป็นชุมชนที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ ของชุมชนในการดำรงชีวิต และจัดทำโมเดลการพัฒนาชุมชนภายใต้แนวคิดโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ภายใต้โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน กำหนดให้ 2 หน่วยงานมีหน้าที่ในการขับเคลื่อน ดังนี้ ซึ่งสอดคล้องกับการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2566ก, หน้า 8 - 10) ได้อธิบายว่า “...กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด...” สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3 ที่กล่าวว่า “...แนวทางการดำเนินโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับจังหวัด ...” (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567) ดังนี้

2.2.1.1 กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ไปสู่การปฏิบัติ จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน และชี้แจงแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

2.2.1.2 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ถ่ายทอดองค์ความรู้ในระดับจังหวัด ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือเยาวชน และคัดเลือกพื้นที่ชุมชนนาร่อง ที่มีศักยภาพ จังหวัดละ 1 แห่งดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) ถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับจังหวัด

2) พิจารณาขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนภายใต้แนวคิด BCG ตามกรอบการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3) คัดเลือกพื้นที่ชุมชนนาร่องที่มีศักยภาพ จังหวัดละ 1 แห่ง เพื่อพิจารณาดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (โดยจะต้องเป็นชุมชนที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนในการดำรงชีวิต)

ซึ่งสอดคล้องกับการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2566ก, หน้า 8 – 10) ได้อธิบายว่า “...กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ ไปสู่การปฏิบัติภายใต้บริบทของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงาน และชี้แจงแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป...” และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3 ที่กล่าวว่า “...กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ได้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้โมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนให้แก่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ ไปสู่การปฏิบัติภายใต้บริบท

ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ 1) การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับจังหวัด 2) ขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนภายใต้แนวคิด BCG ตามกรอบการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) 3) คัดเลือกพื้นที่ชุมชนนำร่องที่มีศักยภาพ จังหวัดละ 1 แห่ง เพื่อพิจารณาดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม...” (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

2.2.2 กลไกติดตามด้านการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG Model

กองยุทธศาสตร์และแผนงานได้กำหนดให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด มีการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) รายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน จำนวน 2 เรื่อง
 - ผลการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
 - ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนนำร่อง
- 2) รายงานผลการดำเนินงานรอบ 9 เดือน โดยจัดส่งแนวคิดในการพัฒนาชุมชนนำร่อง
- 3) สรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model กองยุทธศาสตร์และแผนงาน รวบรวมข้อมูลและสรุปผล เพื่อรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ซึ่งกลไกติดตามด้านการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG Model สอดคล้องกับการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2566ก, หน้า 8 – 10) ได้อธิบายว่า “การรายงานผลการดำเนินงาน 2 รอบ คือ

- 1) รายงานผลการดำเนินงานรอบ 6 เดือน โดยจัดส่งข้อมูล จำนวน 2 เรื่อง ประกอบด้วย ผลการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และข้อมูลพื้นฐานของชุมชนนำร่อง
- 2) รายงานผลการดำเนินงานรอบ 9 เดือน โดยจัดส่งแนวคิด ในการพัฒนาชุมชนนำร่อง
- 3) สรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model กองยุทธศาสตร์และแผนงาน รวบรวมข้อมูลและสรุปผล เพื่อรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model...”

และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2 ที่กล่าวว่า “...กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กำหนดให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด รายงานผลการดำเนินงาน 2 รอบ คือ รอบ 6 เดือน และรอบ 9 เดือน และสรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model รวบรวมข้อมูลและสรุปผล เพื่อรายงานผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ...” (ผู้อำนวยการส่วนประสานราชการภูมิภาค, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ปัญหาด้านนโยบาย

นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model เป็นนโยบายใหม่ สำหรับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินการและขั้นตอนการปฏิบัติที่ค่อนข้างเข้าใจได้ยากและมีความซับซ้อน ส่งผลให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานในพื้นที่ต้องใช้เวลา ในการทำความเข้าใจ

สอดคล้องกับงานวิจัยของภิญโญ สีหะวงษ์ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายการบำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางไปปฏิบัติ กรณีศึกษา หมู่บ้านคลองผู้ใหญ่โต๊ะ ตำบล คลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบาย ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) ประชาชนในหมู่บ้านไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของเจ้าหน้าที่ สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุพริกา ประพุดติตรง (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กปฐมวัย ด้วยองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะสมอง (Executive Functions : EF) ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กก่อนวัยเรียนชุมชนหมู่ 8 สะพานสูง (สุเหร่าศรีรอ) กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่าปัญหา และอุปสรรคที่พบ ประกอบด้วย 1) พ่อแม่ ผู้ปกครอง ขาดความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญขององค์ความรู้ การพัฒนาทักษะสมอง EF สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1 ที่กล่าวว่า "...ระยะแรกไม่เข้าใจนโยบาย ที่ชัดเจน ส่งผลให้การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานในพื้นที่ไม่เข้าใจ..." (ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ และแผนงาน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

2. ปัญหาด้านงบประมาณ

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ในระดับพื้นที่ ต้องมีการใช้งบประมาณที่พอสมควร เพราะต้อง มีการพัฒนาพื้นที่ที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่ถือเป็นเรื่องที่ใหญ่ และต้องใช้ งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมานั้นไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการส่งเสริมการ ดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ผู้การพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้ ผลลัพธ์ของโครงการไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา วันสว่าง (2561) ได้ศึกษา กระบวนการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีไปปฏิบัติ:กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านคลองน้ำแดง ตำบลหนองไร่ อำเภอ ปลวกแดง จังหวัดระยอง ผลการศึกษา พบว่า มีปัญหา 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านงบประมาณ และสอดคล้องกับ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1 ที่กล่าวว่า "...การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้..." (ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

3. ปัญหาด้านบุคลากร

การขับเคลื่อนนโยบาย BCG Model ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ จะต้องมีการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model และชี้แจงแนวทางตอบปัญหา ข้อสงสัยให้กับประชาชน ประกอบกับในลงพื้นที่มีแนวคิดการพัฒนาแตกต่างกันจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มี องค์ความรู้ ทำให้อุบัติการณ์ไม่เพียงพอที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ให้ประชาชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์พงศ์ เทิดรัตนพงศ์ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำ นโยบายจัดการฝุ่นละออง PM_{2.5} ไปปฏิบัติในพื้นที่ ตำบลปากกระรอน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา พบปัญหาอุปสรรค ประกอบด้วย 2) จำนวนบุคลากรยังไม่เพียงพอ ยังไม่มี งบประมาณสนับสนุนเพื่อให้ดำเนินการตามนโยบายนี้ไม่มีวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติตามนโยบาย และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4 ที่กล่าวว่า "...อัตรากำลังของบุคลากรของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ผู้การพัฒนาที่ยั่งยืน..." (นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 24 มกราคม 2567)

4. ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการประชาสัมพันธ์ถึงเกี่ยวกับโครงการขับเคลื่อน เศรษฐกิจ BCG Model ค่อนข้างน้อย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับนโยบาย ทำให้หน่วยงานในระดับ

พื้นที่มีองค์ความรู้ในการเผยแพร่ต่อชุมชนน้อย อาจจะทำให้การสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่เกิดความเข้าใจได้ค่อนข้างยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา วันสว่าง (2561) ได้ศึกษา กระบวนการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ไปปฏิบัติ:กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านคลองน้ำแดง ตำบลหนองไร่ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ผลการศึกษา พบว่า มีปัญหา 7 ด้าน ประกอบด้วย 4) ด้านการสื่อสาร สอดคล้องกับงานวิจัยของชัชวาล ตรงดี (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมการจ้างงานคนพิการเชิงสังคมไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 10 ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรค ประกอบด้วย 2) ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3 ที่กล่าวว่า “...สื่อประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้ BCG ที่เผยแพร่ ยังมีไม่มาก...” (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

5. ปัญหาการมีส่วนร่วมกับประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model จะต้องมีการดำเนินโครงการจำเป็นต้องมีการบูรณาการ และอาศัยความร่วมมือภายในหน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ ร่วมกับหน่วยงานภายนอกสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และชุมชน รวมถึงประชาชนในพื้นที่ที่ดำเนินโครงการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนขาดหน่วยงานนอกสังกัด กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าร่วมขับเคลื่อน จึงทำให้ประชาชนไม่สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาขับเคลื่อน ต่อยอดของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์พงศ์ เทติรัตนพงศ์ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายจัดการฝุ่นละออง PM 2.5 ไปปฏิบัติในพื้นที่ ตำบลปากกราน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา พบปัญหาอุปสรรค ประกอบด้วย 3) ยังมีทัศนคติไม่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการงดเผาในที่โล่ง และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3 ที่กล่าวว่า “...ขาดการบูรณาการร่วมกัน นโยบายที่ทางกระทรวงกำหนดจึงไม่อาจสามารถนำเข้าไปในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง...” (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

6. ปัญหาทรัพยากรในพื้นที่

ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ถือเป็นปัจจัยที่ส่งต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่ เช่น พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการแต่ทรัพยากรในพื้นที่มีอย่างจำกัดและได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ น้ำท่วมน้ำแล้ง ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 6 ที่กล่าวว่า “...ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละจังหวัด มีความหลากหลายทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไปในพื้นที่ บางพื้นที่ยังไม่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่ชัดเจนมากนัก และบางพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ...” (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 24 มกราคม 2567)

แนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ควรมีการจัดการอบรมบุคลากรของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นย้ำถึงความสำคัญและหลักการของนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model และโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาจมีการหมุนเวียนสลับเปลี่ยนบุคลากรที่เข้ารับการอบรม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย สอดคล้องกับของสุพจน์ ภูพาน (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายนวัตกรรมการยื่นฟ้องผ่านระบบ e-Filing

ไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานศาลยุติธรรม ผลการศึกษา ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย 2) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดสมุทรปราการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 5 ที่กล่าวว่า “...ต้องมีการกำชับบุคลากรในพื้นที่ในเรื่องขององค์ความรู้ของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG เพื่อที่จะได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ไปประชาชนให้เข้าใจตรงกันด้วย ซึ่งอาจทำการจัดการอบรมออนไลน์ไปยังหน่วยงานทั่วประเทศ...” (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 24 มกราคม 2567)

2. ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนที่เหมาะสม เช่น งบประมาณการถ่ายทอดองค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model งบประมาณการคัดเลือกและพัฒนาพื้นที่นำร่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หากได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสมสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยุทธ นาคจำแลง (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ สู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ ประกอบด้วย 2. งบประมาณ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนแผนงานโครงการ มีความเหมาะสมเพียงพอ และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1 ที่กล่าวว่า “...การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้...” (ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

3. ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรและองค์ความรู้ให้กับบุคลากรที่ดำเนินงานในพื้นที่อย่างทั่วถึง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ให้กับประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model และการพัฒนาพื้นที่ชุมชนนำร่องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ์พงศ์ เทิดรัตนพงศ์ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายจัดการฝุ่นละออง PM_{2.5} ไปปฏิบัติในพื้นที่ ตำบลปากกราน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาพบว่า 2) เพิ่มบุคลากร และให้มีงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมให้การนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4 ที่กล่าวว่า “...อัตรากำลังของบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินตามโครงการต่าง ๆ...” (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 24 มกราคม 2567)

4. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ของหน่วยงานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและระดับพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้รับรู้ถึงความสำคัญและโดยเฉพาะประโยชน์ที่จะได้รับจากการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ในพื้นที่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัชวาล ตรงดี (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายส่งเสริมการจ้างงานคนพิการเชิงสังคมไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 10 ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ประกอบด้วย เพิ่มการประชาสัมพันธ์การทำงานของคนพิการที่เข้าร่วมโครงการให้เห็นเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3 ที่กล่าวว่า “...การประชาสัมพันธ์นโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ส่งผลให้

การดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ...” (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567)

5. ควรมีการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นอื่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ร่วมกันถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อต่อยอดผลการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม หรือจัดตั้งหน่วยงานในการควบคุมและประสานงานที่เป็นเรื่องของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model โดยเฉพาะ ทำให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model มีแบบแผนมากขึ้น และมีการกำหนดทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของญานันท์ โพธิสว่าง (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา ศูนย์บริหารจัดการขยะ รีไซเคิลชุมชน ตำบลลำเหย อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษา การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จเกิดจาก 5) บูรณาการทรัพยากรร่วมทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่มีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4 ที่กล่าวว่า “...ทางกระทรวงต้องมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นบ้าง เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในบางพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงอื่นด้วย...” (นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 24 มกราคม 2567)

6. ควรให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ประชาชนสามารถทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์และบรรลุเป้าหมายของโครงการได้ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 6 ที่กล่าวว่า “...ควรให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางทรัพยากรในพื้นที่และร่วมอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่มากขึ้น เพื่อให้พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนในพื้นที่สามารถพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้...” (เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน, 2567, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 24 มกราคม 2567)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรเพิ่มงบประมาณในการดำเนินโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเหมาะสม เพื่อให้หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อนำเสนอนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model และโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มากขึ้นเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ก่อนและหลัง ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นชุมชนนาร่องที่ต้องพึ่งพาอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และควรมีการตั้งหลักหน่วยงานในการควบคุมและประสานงานที่เป็นเรื่องของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model โดยเฉพาะ เพื่อให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการนำโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
2. ควรศึกษาผลของการนำโครงการส่งเสริมการดำรงวิถีชีวิตแนวใหม่ตามแนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในแง่ของแนวคิดในการพัฒนาของพื้นที่ชุมชนนาร่อง
3. ควรศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในพื้นที่ และประชาชนเพื่อปรับปรุง พัฒนาการขับเคลื่อนนโยบาย BCG Model

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2566ก). *คู่มือการดำเนินงานตามโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Model) สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2566ข). *คู่มือขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภารกิจของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). *แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ชัชวาล ตรงดี. (2566). *การนำนโยบายส่งเสริมการจ้างงานคนพิการเชิงสังคมไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 10*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยยุทธ์ นาคจำแลง. (2566). *การนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ สู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษาโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาระดับพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ญาณินท์ โพธิสว่าง. (2565). *การนำนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG Model ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาศูนย์บริหารจัดการขยะรีไซเคิลชุมชน ตำบลลำเหย อำเภอตอนตุม จังหวัดนครปฐม*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา วันสว่าง. (2561). *กระบวนการนำนโยบายเรียนฟรี 15 ปีไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านคลองน้ำแดง ตำบลหนองไร่ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง*. วารสารรวมคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์, 1(3), 18 - 44
- พิชญ์พงศ์ เท็ดรัตนพงศ์. (2564). *การนำนโยบายจัดการฝุ่นละออง PM 2.5 ไปปฏิบัติในพื้นที่ตำบลปากกระวาน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญโญ สีหะวงษ์. (2565). *การนำนโยบายการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางไปปฏิบัติ กรณีศึกษา หมู่บ้านคลองผู้ใหญ่ไต่ ตำบลคลองจินดาอำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2566). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารระเบียบวิธีวิจัยทางประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล. (2566). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

สุพจน์ ภูพาน. (2566). การนำนโยบายนวัตกรรมการยื่นฟ้องผ่านระบบ e-Filing ไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานศาลยุติธรรม. วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์, 6(2), 271 - 290

สุพริกา ประพุดติตรง. (2565). การนำนโยบายสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กปฐมวัยด้วยองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะสมอง (Executive Functions : EF) ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนหมู่ 8 สะพานสูง (สุเหร่าซีโร) กรุงเทพมหานคร. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สหประชาชาติ ประเทศไทย. (2566). การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ. ค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566, จาก <https://shorturl.asia/gNb4W>

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). BCG Economy Model คืออะไร. ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2566, จาก https://www.nstda.or.th/home/knowledge_post/what-is-bcg-economy-model/

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คนที่ 1 ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2567), บทสัมภาษณ์ ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567

คนที่ 2 ผู้อำนวยการส่วนประสานราชการภูมิภาค กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2567), บทสัมภาษณ์ ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567

คนที่ 3 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ. (2567), บทสัมภาษณ์ ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567

คนที่ 4 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ. (2567), บทสัมภาษณ์ ส่วนบุคคล, 22 มกราคม 2567

คนที่ 5 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน. (2567), บทสัมภาษณ์ ส่วนบุคคล, 24 มกราคม 2567

คนที่ 6 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน. (2567), บทสัมภาษณ์ ส่วนบุคคล, 24 มกราคม 2567